

HUDBA PIARISTICKÝCH SKLADATELŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU V 17. A 18. STOLETÍ

Tomáš Hanzlík

Práce muzikologa Tomáše Hanzlíka nás seznamuje s řeholním piaristickým řádem, průběhem denního režimu hudebních seminářů a piaristickými hudebními skladateli.

Piaristé měli veliký vliv na skutečnost, že byly české země v období baroka a klasicismu věhlasné svojí hudební vyspělostí. Existují doklady o tom, že svěřenci piaristických učitelů mohli často v dětském věku stát vedle profesionálních italských hudebníků, nebo jim dokonce konkurovat. Hudební semináře (Mikulov, Kroměříž, Bílá Voda) měly vzor v italských hudebních školách - přijímání chudí chlapci s hudebním nadáním. Za zmínku stojí, že i kantoři a hudebníci ve šlechtických službách dosáhli svého konečného hudebního vzdělání v drtivé většině u piaristů.

Hudební tvorba všech příslušníků piaristického řádu se vyznačuje naprosto profesionálním zvládnutím skladatelské techniky, bez sebemenších problémů v harmonii, kontrapunktu, instrumentaci či zpracování liturgických textů. Samostatná kompoziční činnost je doložena u téměř čtyřiceti piaristických kněží. Do dnešních dnů se zachovaly kompozice pouze u deseti z nich. Mezi ně patří:

Vojtěch Pelikán (řádovým jménem **Adalbertus** a s. Michaelis Archangelo) – proslul i mimo řád, v inventářích doloženo více než 100 skladeb, zachoval se pouze opis *De Nativitate Missa s. Adalberti* (1672) a arie *De Venerabilo*.

Antonín Mašát (Remigius a s. Erasmo) – do dnešních dnů se zachovala mše, requiem, tři ofertoria, Rorate VII, Vespertini III a Libera mea.

Jana Kopecký (David a s. Joanne Baptista) – považován za nejvýznamnějšího regenta zpěváckého semináře v Kroměříži (byl jím 26 let). Jediné zachované dílo jsou nešpory *Matre Dolorosa breves alla Capella*. Podle dobových svědectví byl úspěšným operním a oratorním skladatelem (existují doklady o provádění jeho latinských oper *Endymio* a *Yta innocens*).

Kristián Schubert (Zacharias a s. Elisabeth) – jediná zachovaná skladba *Duo Rorate*

Václav Kalous (Simon a s. Bartholomaeo) – zachovalo se 100 skladeb, učitel Brixiho a Antonína Brosmanna. Jeho životu a dílu věnoval svou disertaci Vincenc Straka (1946). Mezi díla patří m. j. *Offertorium Quadragesimale* a *Missa ex F.*

Jan Offner (Wolfgangus ab Omnibus sanctis) – zachovány tři *Ave Regina* a tři *Alma Redemptoris*.

Jan Hausner (Sebaldus a s. Joanne Baptista) – varhaník, zpěvák, houslista, dochovány opisy čtyř *Salve regina*.

Jan Kolenc (Silverius Victor a s. Zacharia) – zachovány sborové skladby *Motteto pro Festo SS. Corporis Christi* a *Ecce panis angelorum*.

Antonín Jan Nepomuk Brosmann (Damasus s. Hieronymo) – nejvýznamnější skladatelská osobnost řádu, dochovalo se 100 skladeb, m. j. pět *Ave Regina* a *Missa a moll.*

Jan František Floder (Carolus a s. Romano) – jediný reprezentant instruentální hudby, zachovala se *Symphonie ex D.*, dále litanie, offertoria, torzo pastorální opery a tři arie *Ave maris stella*.

Hudební torbě příslušníků piaristického řádu byla v minulosti věnována minimální pozornost. První kritická edice hudebních památek vznikla na katedře HV PdF UPO. Spartací skladeb bylo využito na festivalu Baroko 2000 a 2001 ke koncertní realizaci. Přestože se jedná o první letmou sondu do nepatrného fragmentu z původní rozsáhlé produkce, je zřejmé, že dochované skladby členů piaristického řádu představují velkou kulturní hodnotu.